

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. 5. Explicantur ultima sex conditiones confessionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

atura tormenta & supplicia &c. III. est metusalicujus infamiae, ex peccatorum Confessione incurrendae apud Confessarium, & temporalis damni; siquid restituendum jubeatur. Huic objicienda est æterna ignominia, & bonorum æternorum certissima jactura. IV. est diffidentia & desperatio alicujus peccati vitandæ, & contrariæ virtutis v. g. castitatis obtinendæ. Huic opponenda est deliberatio non peccandi ampliùs; gratia, quæ ad id præstandum confertur in hoc Sacramento; subsidia, orationesque Confessarii; Angeli-Custodis, Patronique tutela, & præsidium.

ARTICULUS V.

Explicantur ultima sex conditiones Confessionis.

76. *Conditio XI. Secreta*: id est, ut non fiat publicè coram aliis audientibus, sed coram solo Sacerdote; unde & auricularis dicta est. Non enim tenetur pœnitens alio præter Sacerdotem audiente confiteri: quod satis indicatum est in *Cap. Omnis utriusque sexus, de pœnit. & remiss.* per particulam *Solus*: & novissimè in Concil. Trident. *sess. 14. c. 5.* est apertè expressum. Etsi enim Christus publicam Confessionem, hoc est, quæ fit publicè aliis audientibus, non prohibuit; præstat tamen, & rationi magis consentaneum est, eam facere secretò, ne, dum quis majorem peccatorum suorum vindictam, suisque humiliationem quærit, aliis per eam publicationem lapidem offensionis ponat, & petram scandali. Unde satis constat, non esse quidem de necessitate Sacramenti, ut sit se-

creta, nemine alio præter Confessarium & pœnitentem conscio. Sed adhuc plura alia non inutilia, quæ ad rectam hujus conditionis intelligentiam facere possunt, deduci queunt.

77. I. Est, neminem per se loquendo obligatum esse ad Confessionem faciendam per interpretem. Bonac. *D. 5. q. 5. s. 2. p. 2. s. 2. n. 2.* Navar. *c. 2. n. 5.* Reginald. *l. 6. c. 3. n. 80.* Navar. in *Cap. Fratres, dist. 5. de pœnit. n. 85.* & alii communiter. Non enim credendum est, hoc Sacramentum ita institutum esse, ut fiat cum tanto incommodo, quantum esset in eo, quòd quis priùs alteri quàm ipsimet Confessario teneretur sua detegere peccata. Potest tamen contingere, ut pœnitens quandoque teneatur uti interprete, ut si in articulo mortis constitutus advertat, se non posse perfectam de peccatis gravibus, à quibus hæcenus neque directè, neque indirectè unquam sit absolutus, contritionem elicere, Bonac. *n. 23. & alii.*

78. II. Neminem quoque per se loquendo obligatum esse, peccata sua in particulari confiteri coram aliis audientibus. Nam & hic modus confitendi, ut apparet, est publicus, ad quem nemo obligatur, imò, ut Coninch. *D. 6. d. 2. n. 5.* tradit, cum id nimis durum esset, nec lege humana obligari potest: quod addo, quia hæc lex naturalis dictare potest, ut quis sua peccata, saltem quæ minùs probrosa sunt, teneatur palàm aliis audientibus manifestare in ordine ad absolutionem Sacramentalem obrinendam: v. g. in communi periculo naufragii, pestilentiae, prælii jamjam inchoandi &c. si nimirum & hic advertat quis, se non esse

esse contritum, idèoque tantummodo ope Sacramenti re ipsa suscepti posse divinæ gratiæ testitui. Coninch n. 5. Reginald. n. 78. ubi refert Canum in *Relect. de pœnit. part. 6.*

79. III. Illicitum esse peccata sua, aliis audientibus, confiteri, si nulla causa justa subsit, Bonac. n. 23. Reginald. n. 84. Navar. in *Cap. fratres. Dist. 5. de pœnit. n. 90.* *Et alii:* quia nemo sine justa causa potest suam famam prodigere, uti prodigeret, qui aliis audientibus confiteretur. Sed hoc peccatum non est majus, quàm veniale. Dixi autem: *si nulla justa causa subsit;* hac enim existente, posse aliquem sua peccata publicè confiteri, tradit Reginald. n. 79. Navar. c. 2. n. 5. Unde obiter

80. Patet, quàm malè & inconsultò agant, imò etiam graviter peccent Sacerdotes, qui multos pueros, etiam dolijam capaces, simul in unum congregatos audiunt; injuriam enim faciunt huic Sacramento, eo ad jocum & risum abutentes: aguntque contra clarum textum dicti *Cap. Omnis utriusque.* ubi expressè statuitur, ut, qui ad annos discretionis pervenerit, solus omnia sua peccata proprio Sacerdoti confiteatur. Reginald. n. 85. Bonac. l. c. *Et alii.*

81. IV. Confessionem non esse necessariò faciendam per scripturam. Reginald. n. 80. Navar. c. 21. n. 36. *Et alii:* cum enim scriptura sit signum permanens, & facilè amitti possit, nata est ad peccatum etiam alteri, quàm Sacerdoti, cui fit Confessio, manifestandum. Proinde si quis loquelâ destitutus non possit voce aut alio signo confiteri, non tenetur peccata sua scripto consignare, ut ea postea tradat Confessario legenda. Nihilominus tamen & hinc

R. P. Stoz Trib. Pœnit.

evenire potest, ut quis ad huac modum confitendi sit obligatus, si nimirum sibi videatur non perfectè contritus esse, & simul sit in proximo mortis periculo constitutus; tunc enim, si aliter non potest, tenetur, sicut per interpretem, ita & per scripturam confiteri.

82. Quin & extra casum necessitatis fieri potest Confessio per scripturam, si nimirum quis ob magnas angustias vix aut ægrè loqui possit, vel magnum pudorem & verecundiam sentiat. (quod adolescentibus & puellis in grave & turpe crimen lapsis evenire potest) consuetudo enim proprio ore confitendi, de qua paulò pòst, non videtur tam graviter in hoc vel simili casu obligare. Et hinc si quis fortè ad exonerandam & semel penitus expurgandam conscientiam velit generalem Confessionem à prima pueritia instituere, & verecundetur ac difficultatem non modicam sentiat in peccatis coram Confessario oretenus recensendis, poterit is peccata diligenter secundum speciem, numerum, & circumstantias necessarias expressa, & in scripta charta offerre Confessario, dummodo ad absolutionem accipiendam se postea præsentem sistat, dicatque ore hæc verba: *Accuso me de his peccatis, quæ ego scripsi, Et R. V. legit.* Neque hic confitendi modus est contra decretum Clementis VIII. eo enim prohibetur, ne absenti fiat Confessio per scripturam, & ab absente quoque absolutio obtineatur: neutrum horum fit in nostro proposito, ubi & Confessio & absolutio fit per præsentem, ut patet: sed penes Confessarium est judicare, an hoc in particulari casu fieri expediat: & si hoc modo Confessionem admittere nollet, non posset ulle

Q

jure

jure ad id cogi, nisi fortè proprius & ordinarius pœnitentis pastor foret: prout ergo ille mite hac in re tulerit iudicium, ita res procedet.

83. V. Confessio debet propriis ipsius pœnitentis verbis fieri, si quidem possit. Reginald. n. 81. Bonac. n. 25. Coninch. d. 1. n. 3. & alii communiter. Etsi enim ad Sacramenti essentiam nihil interfit, voce, an alio quocunque signo externo & sensibili peccata pandantur, (nam Christus nihil certi præscripsit, neque natura Judicii certum modum accusationis postulat, modò crimina Judici sufficienter innotescant) nihilominus tamen, cùm DEUS peccata mortalia non aliter velit ordinariè dimittere, nisi interveniente Sacerdotis absolutione (si haberi possit) necessarium omnino est, ut, quoniam Sacerdos prudenter & discretè non potest nisi cognita dimittere, aliter verò cognoscere non potest, nisi à peccatore manifestata, signis exterioribus declarentur. Et licèt Confessio Sacramentalis possit, ut vidimus, ex sua institutione & naturâ quocunque signo externo propriæ accusationis de peccatis fieri, Ecclesiæ tamen traditio, & universalis consuetudo, fideliumque praxis declarat, eam debere fieri propriæ vocis sermone, si pœnitens loqui possit; hic enim modus est omnium optimus, cùm verbis optimè exprimamus animi nostri sensa; & quia communi Ecclesiæ usu, ut dixi, receptus est, omnino est observandus. Sed hic modus propriis verbis aut voce confitendi, cùm juxta paulò antè dicta non sit tam necessarius, ut Confessio aliter facta reddatur invalida, idcirco si causa aliqua subsit, potest in casu necessitatis etiam nutibus aut scripturâ

fieri: nam & nutus (idem est de scriptura) sunt loco vocum, nec minùs apti sunt, ut faciant publicum sive notum Sacerdoti illud, quod exprimunt, quàm voces ipsæ. Et ex his patet, quo modo mutus, surdus, aut ignarus cujuscunque linguæ, quam Sacerdos calleat, juvare se possint, cùm vel liberè & ex præcepto confiteri volunt. Reginald. n. 81.

84. Conditio XII. *Lacrimabilis*: non quòd facienda sit cùm externis lacrimis, suspiriis, lamentis, ejulationibus, &c. sed cum vero peccatorum dolore & detestatione, ac propòsito deinceps non peccandi; hi enim actus sunt in nostra potestate: at verò lacrimæ non sunt in nostra potestate, & tam hæ, quàm etiam gemitus & lamenta sunt nonnunquam affectata, & causa, ut verborum vis & distinctio profusus non percipiatur: ex quo non potest non creati magna molestia tam pœnitenti, quàm ipsi Confessario: illi quidem, quia sic malè percepta debet repetere; isti verò, quia repetita debet denuo audire. Præterquam, quod ea commotio, si nimium increseat, plurimum ingenio incommodet, atque ipsos etiam sensus perturbet. Quamobrem hæc tanta profusio lacrimarum, & plusquam muliebris vociferatio, etsi laudanda non est, tamen si & lacrimæ & gemitus moderatè fiant, neque impedimentum ponant confessioni, magnopere sunt commendandi.

85. Conditio XIII. *accelerata*: Sicut promissio sine die & conditione statim obligat, non quidem ira, ut statim etiam solutio sit urgenda, *allato*, quod ajunt, *Sacco* ad id, quod promissum est, excipiendum; hoc enim inurbanum esset: sed ut Navar. in cap. cir. Fratres. n. 17, notat, ex-

spectant

spectandum est ad minus decendum : ita etiam præceptum Confessionis statim à peccato perpetrato obligat , non tamen ita , ut etiam statim absque ulla interposita mora paulò longiori ad Confessarium sit volandum : hoc enim esset intolerabile , cum sæpe intempesta nocte ad Confessionem properandum esset ; sed ne diu post lapsum differatur , si confitendi commoditas adsit. Id tamen tantum est de consilio , non præcepto , Reginald. n. 88. Bonac. n. 27. & alii : cum peccator possit se per contritionem in pristinum gratiæ statum restituere : quod equidem , ut quamprimum à perpetrato scelere faciat , expedit , idque ob rationes supra n. 37. allatas.

86. *Conditio XIV. Fortis* , id est , facta cum tanta animi constantia , ut pœnitens non sinat se ulla tentatione , aut humano respectu superari ad negligendam vel omittendam Confessionem , vel ad aliud , præ pudore & timore amittendæ fortassis bonæ existimationis , quam de ipso Confessarius habet , quidquam prætermittendum , quod alioqui necessariò dicendum esset : neque enim jactura præcisè illa bonæ apud Confessarium famæ tantum malum est , ut ob id quidquam possit in Confessione reticere. Coninch. D. 7. d. 9. n. 76. Unde pœnitens verecundiam ex manifestatione suorum occultissimorum peccatorum suboriri solitam debet vincere , amat enim diabolus in hac tam salutaris manifestatione , non in ipsa sceleris narratione , imò & quandoque in narratione coram quolibet alio (modò Confessarius non sit) pudorem ponere , ut sic faciliùs homines improvidos in tartarum impellat. Ad hanc tamen conditionem

sufficit ea fortitudo , quâ quis sive per se dicendo , sive ad interrogata à Confessario respondendo cupit omnia , quæ necessariò confitenda sunt , confiteri , ita ut timor non dominetur in animo ad mutilandam Confessionem : timore enim ita prævalente , ut pœnitens eo percussus statuat , peccatum aliquod aliàs necessariò confitendum omittere , sacrilegium committit , & ex sua timiditate in æternæ mortis damnationem incurrit. Et de sua hac pusillanimitate , quâ deterrebat à necessarijs confitendis , & de peccato ipso , quod occultare voluit , tenentur postea dolere , & se accusare. Reginald. n. 89.

87. *Conditio XV. Accusans* : id est I. Sibimetipsi imputans peccata , & non alijs causis v. g. dæmoni impugnanti , vel homini incitanti , vel carni blandienti , vel complexionem naturali ad tale vitium propensæ , vel calo & astris ad simile crimen inclinantibus , vel quod omnium pessimum foret & blasphemum , DEO ipsum non juvanti ; non item socijs , quorum consilio vel auctoritate dicat se eò deductum esse. Reginald. n. 3. & 90. & alii. Tales sunt adolescentes , & aulici , qui dum furtivos suos amores confitentur , dicunt , homines istius conditionis vix posse absque istis vivere ; tales sunt etiam mercatores , qui dum fraudes & furta confitentur , dicunt , ita moris esse in eorum tabernis &c. II. *Accusans* , non *excusans* sua delicta , hoc est , ut nemo prætexat causas , ob quas ea , quæ certò novit esse mortalia , appareant dubia , vel venialia : nisi fortè ea causa revera ejusmodi sit , ut illa supposita id , quod alioqui peccatum mortale esset , transeat in veniale , vel etiam omnino nullum sit peccatum ; ut con-

tingere potest, si quis ex inculcata oblivione aut inadvertentia comedat die vitato carnes, aut die festo omittat Sacrum, aut ex defectu plenæ deliberationis graviter alienæ famæ detrahat, grave malum v. g. mortem alteri imprecetur, aut aliud quid v. g. contra castitatem committat, quod tunc, dum commisit, ignoravit esse grave peccatum: ejusmodi enim vel oblivio vel ignorantia facit, ut, qui ex ea operatur, vel omnino non peccet, vel non gravius, quàm ipsi reprecensetur; & idcirco, ne Confessarium in re gravi decipiat, seque de peccato, quale non commisit, falsò accuset, necesse est, eam exculationem adferre. Denique III. *accusans* se, & non alios. Reperiuntur enim per sepe, qui non sua ipsorum, sed aliorum scelera recenseant longo ordine & serie: sic viri uxorum, uxores virorum, domini servorum, servi & ancillæ dominorum & dominarum, alii aliorum recensent peccata: sed hi utique malè agunt; id enim non est Confessio ad absolutionem obtinendam idonea, sed mera calumnia, detractio, vanitas, & peccatum grave, procul à reverentia utilissimi Sacramenti removendum. Quid de complice manifestando tenendum sit, jam supra n. 44. explicatum est.

88. *Conditio XVI. Parere parata:* id est, pœnitens ita sit animo dispositus, ut paratus sit obedire in his, quæ ei Confessarius injunxerit, videlicet ut remedia peccatorum, quæ ille suggererit, acceptet; consilia & monita, quæ dederit, sequatur; occasiones, quæ ab eodem prohibita fuerint, fugiat; pœnitentiam, quæ in satisfactionem, vel medicinam fuerit injuncta, æquo animo suscipiat &c. Bonac, n. 30.

Reginald, n. 91. Henricus l. 5. c. 4. n. 11. Hæc conditio partim est in consilio, partim in præcepto. Et quoniam occasione hujus conditionis opportunum est aliquid dicere de pœnitentiæ impositæ acceptatione, sit porro

ARTICULUS VI.

An pœnitens teneatur acceptare pœnitentiam sibi à Confessario impositam.

89. Cajetanus *T. 1. opusc. tr. 6. q. 2. a. 2.* apud Coninch *D. 10. d. 9. n. 77.* putat, non esse obligatum, sed posse pœnam peccatis debitam differre in purgatorium. Scotus apud eundem Coninch putat, eum quidem non esse obligatum ad acceptandam pœnitentiam, sed tamen, si acceptaverit, adimplendam. Hanc sententiam varii variè notant: alii vocant erroneam, alii temerariam, alii improbabilem. Quibus tamen censuris non obstantibus adhuc pro Scoto stat. Reginald. l. 7. c. 2. n. 14. & Diana 3. p. tr. 4. R. 51. & p. 2. tr. 15. *Miscell. R. 52.* ubi quatuordecim Auctores pro eadem refert, duplici potissimum fundamento nixos. Quorum primum est, quòd alioqui, si omnia in hac vita expianda sint, frustra futurum sit purgatorium. Alterum verò est, quia quando sunt plures modi solvendi idem debitum, penes debitorem est electio modi, quo debitum solvatur, juxta *Reg. Jur. in 6.* In alternativis debitoris est electio: sed pro pœna, peccatis remissis remanente & adhuc debita, varii sunt solvendi modi, vel per spontanea opera, vel à Sacerdote injuncta, vel per indulgentias, vel per pœnas in purgatorio sustinendas, vel